

Színes világ

2x45 perces komplex szövegfeldolgozó
és képalkotó óra (magyar, vizuális kultúra)

Miről szól ez
a tanegység?

Az olvasott szövegek fejlesztik a képzeletet, a szöveg megelevenedik a gyerekek előtt, „látják”, amit leírt az alkotó. De hogyan is működik mindez? Ennek eredünk nyomába a gyerekekkel, és az óra végén le is festjük, amit magunkban „láttunk” a mese vagy a vers hatására.

Áttekintő vázlat

3.1 Cerka Tinka	45 perc
3.1a Színláncok	10 perc
3.1b Cerka Tinka színei	20 perc
3.1c Színkeverés	15 perc
3.2 Lila fecske	45 perc
3.2a Színnyomozás	15 perc
3.2b Színes világ	30 perc
Összesen:	2x45 perc

Előkészületek

Ezeken az órákon egymást váltják az irodalmi és a színkeveréssel, festéssel kapcsolatos feladatok, ezért érdemes a teret úgy rendezni, hogy az irodalmi rész helyileg is különüljön el a festéstől. A festés eszközeit, anyagait készítsék elő a gyerekek már a szünetben a padjukra, hogy óra közben ezzel ne kelljen foglalkozni!

A mese- és versolvasás pedig lehetőleg a „mesesarokban”, szőnyegen történjen, ne az iskolapadban!

3. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Miklya Luzsányi Mónika:
Bíborlila ég (Cerka Tinka
és a Szürke lord – 1. rész)
Nemes Nagy Ágnes:
Lila fecske

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

Szöveggyűjtemény

Internet, projektor, hangfal

Rajzlap, festőeszközök

FELADATOK LEÍRÁSA

3.1 Cerka Tinka

45
perc

3.1a Színláncok

Játsszunk színláncalkotó játékot! Az a szín nyer, amelyikbe több gyerek be tud kapcsolódni.

Alkossunk színláncot! Akiken a megadott színű ruhadarab van, fogják meg egymás kezét! Melyik színlánc lesz a leghosszabb?

Alkossanak színláncot azok, akiken van...

...piros!

...(citrom)sárga!

10
perc

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek értsék és tapasztalják meg, hogy a szavak, a nyelvi eszközök is képfestő erővel bírnak.

JEGYZETEIM

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Mozgásos játék színke-
reséssel
Meseolvasás
Improvizációs játék
Képfestő elemek keresé-
se a szövegben
(Bábetűd megtekintése)
Színkeverés

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Rajzlap, festőeszközök

...kék!
...zöld!
...narancs(sárga)!
...barna!
...lila!

A színeket írjuk fel a táblára, és írjuk melléjük azt a számot, ahány tagú a szín-
lánc!

Vedd figyelembe!

A színeket külön-külön kell mondani. Tehát a feladat nem az, hogy azonos idő-
ben álljanak egy színláncba össze azok, akiken van sárga, kék, piros stb., hiszen
minden gyereken többféle szín is van.

3.1b Cerka Tinka színei

20
perc

Olvassuk fel a gyerekeknek **Miklya Luzsányi Mónika: Bíborlila ég** című me-
séjét (a *Cerka Tinka és a Szürke Lord* című meseregény első részét), „A kolorítóiak
(legalábbis a korán kelők) csodálkozva néztek.” mondatig!

A gyerekek játsszák el, hogyan reagáltak, mit mondtak, mi volt az első szava Kolorító
lakosainak, amikor reggel kiléptek a házukból, és meglátták az átszínezett világot!

Ezek után a gyerekek olvassák el magukban a mesét, majd beszéljük meg, milyen-
nek képzeljük el Kolorító városát a „valóságban”, és milyennek Tinka munkája után!
Milyennek képzeljük el a szereplőket? Melyik a legrokonszenvesebb?
Keressük ki azokat a kifejezéseket, szavakat, amelyek segítenek elképzelni Kolorí-
tó városát vagy a szereplőket!

Vedd figyelembe!

A mese tele van „beszélő nevekkal”, amelyek többnyire valamilyen tulajdonságot
fejeznek ki. Több név is a színekre, festékekre utal: Kolorító, Cerkavár, Don Aqua-
rell, Donna Pastella.

Variáció

A Szamárfül projekt bábművészei kicsit tovább gondolták az eseményeket.
Megnézhetjük az alig egyperces bejátszást a Pánikmadarokról (a *Cerka Tinka és a
Szürke Lord* című tankockán elérhető a Reftantáron).

Ti hogyan képzelitek el a Pánikmadarokat? Mire utal a nevük?

3.1c Színkeverés

15
perc

A gyerekek próbálgassák a színkeverést a mesében leírt módon! Milyen
színeket kapunk?

Melyik szín hova való? Hova való a mesében? Hova való egy képen? Ha bíborvö-
rös az ég, az mit fejez ki? És ha lila a tó?

JEGYZETEIM

3.2 Lila fecske

3.2a Színnymozás

A gyerekek üljenek körbe vagy heveredjenek el a szőnyegen, és hunyják le a szemüket! Olvassuk fel nekik **Nemes Nagy Ágnes: Lila fecske** című versét! Beszéljük meg, milyen képeket láttak a vers felolvasása alatt!

Majd olvassák el a verset maguk is, és keressük meg, milyen költői eszközökkel éri el Nemes Nagy Ágnes, hogy mi is „lássuk”, amit ő látott!

Milyen színeket nevez meg? Hányszor használja a lila szót? Milyen rokon értelmű kifejezést (szinonimát) használ még a lilára? (Itt is a gondolatrítmus, a soroló szerkezet alakítja a verset.)

- Vajon miért „lilult be” így a fecske? Próbáljuk meg kinyomozni!
- Milyen napszak volt? („jött az este”)
- Milyen színt látunk a lilán kívül? („piros drót”, „piros ág”)
- Mitől lehet a drót is, az ág is piros? (naplemente fénye)
- Mitől lehet az egyébként kék színű fecske lila? (kék szín és vörös fény keveredése)

A költői képzelet továbbfesti a képet, és szinte teljesen lilának látjuk a fecskét a piros dróton/ágon. A festők is gyakran élnek a képzelet vagy érzelmek által átszínezett képekkel. Figyeljük meg a *Kék lovak és társaik* című tankockán található expresszionista, szurrealista festményeket (elérhető a Reftantáron)! A képek kattintással nagyíthatók.

Vedd figyelembe!

Az alkotók neve és a festmények címe (nem a számozás sorrendjében):

Franz Marc: *A nagy kék lovak*

Vincent van Gogh: *Olajfák*

Marc Chagall: *Önarckép órával*

Joan Miro: *Béka, hal és madár*

Paul Klee: *Macska és madár*

Vaszilij Kandinszkij: *A madár*

Oskar Kokoschka: *A brémai muzsikások*

3.2b Színes világ

A gyerekek fessék le a lila fecskét vagy Kolorító völgyét, ahogy a művek alapján elképzelik!

Az elkészült képekből készítsünk galériát! Kifeszíthetünk piros zsineget, amire színes ruhacsipeszekkel tűzzük fel a képeket.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek ismerjék fel a versben a képalkotó elemeket, majd festéssel adják vissza olvasmány-élményüket.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Vershallgatás, -olvasás
Beszélgetés, színnyomozás
Festői képek megfigyelése
Képalkotás festéssel a megismert művek nyomán
Galériakészítés

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Rajzlap, festőeszközök

